

**KODĖL PIENO GAMINTOJAMS NAUDINGA ATLIKTI
PIENO ŠALDYMO REZERVUARŲ METROLOGINĘ PATIKRĄ?**

Iš pokalbių su pieno gamintojais susidaro nuomonė, kad pieno šaldymo rezervuarų (talpyklų) patikra reikalinga tik pieno supirkėjams. Tačiau drįstume teigti, kad ši nuomonė nėra visiškai teisinga. Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus, prievolė atlikti pieno šaldymo rezervuarų patikrą atitenka pieno gamintojams, nes rezervuarai yra jų nuosavybė. Visai kita situacija, kai sutartyje su pieno supirkėju yra numatyta, jog superkamas pienas sveriamas supirkėjo matavimo priemonėmis (pienovežio skaitliukas, svarstyklės ir pan.). Šiuo atveju prievolė atlikti pieno šaldymo rezervuarų patikrą atitenka pieno supirkėjui. Šį ginčą padėtų išspręsti atsakymas į tokį klausimą: kodėl kiekvienam pieno gamintojui yra naudinga atlikti jo naudojamo rezervuaro metrologinę patikrą ir atsiskaityti su pieno supirkimo įmone pagal šaldymo rezervuaro rodmenis?

Pabandykime rasti atsakymą į šį klausimą iš ekonominės pusės. Pagal Lietuvos Respublikoje galiojančią šaldymo rezervuarų bendrąją patikros metodiką (BPM:8871101-109:2013. Mažos talpyklos), rezervuarų leistinoji matavimo paklaida yra lygi 0,5 proc. tūrio vertės (žiūr. 1 lentelę). Jeigu šią paklaidą paversime į kilogramus, gausime atsakymą, kad kai rezervuaro tūris – 1000 l, o pieno tankis – 1030,0 kg/m³, rezervuaro leistinoji matavimo paklaida bus lygi ±5,20 kg/1000 l. Tai reiškia, kad kiekvieną kartą pridudant 1000 l pieno, leidžiama rezervuaro matavimo paklaida bus lygi ±5,2 kg. Skaičiuojant, koks pieno kiekis susidarys per metus dėl leistinosios paklaidos dydžio, gausime ±1898,0 kg/metus. Pavertus šį pieno kiekį į litus, kai vidutinė 1 kg kaina yra 1 Lt, gausime, kad per metus susidarys ±1898,0 Lt suma. Ši suma yra ir su pliuso, ir minuso ženklu dėl to, kad ji gali svyruoti tiek į vieną, tiek ir į kitą pusę. Kitaip sakant, ši suma gali virsti ir nuostoliais, ir papildomomis pajamomis. Pridudant pieną labai svarbu, kad rezervuaro matavimo paklaida neviršytų leistinosios paklaidos ribų.

1 Lentelė. Metinių nuostolių arba papildomų pajamų ir rezervuarų patikros kainos palyginimas

Rezervuarų tūris	Leistina rezervuaro matavimo paklaida (kg) (0,5 proc.)	Per metus prarasto arba papildomai pridūto pieno kiekis (kg), kai rezervuaro matavimo paklaida atitinka leistinąją paklaidą (365 d. x 2,6 kg)		Per metus prarastos arba papildomos pajamos (Lt), kai rezervuaro matavimo paklaida atitinka leistinąją (1 kg pieno = 1 Lt)		5 metų nuostoliai arba papildomos pajamos (Lt), kai rezervuaro matavimo paklaida atitinka leistinąją		Rezervuarų patikros kaina (be PVM) 5 metams	
		kg	kg	Lt	Lt	Lt	Lt	Lt	Lt
500 l	2,6 kg	939,9	kg	939,9	Lt	4699,4	Lt	525	Lt
1000 l	5,2 kg	1879,8	kg	1879,8	Lt	9398,8	Lt	525	Lt
2000 l	10,3 kg	3759,5	kg	3759,5	Lt	18797,5	Lt	630	Lt
3000 l	15,5 kg	5639,3	kg	5639,3	Lt	28196,3	Lt	735	Lt

Rezervuarų patikra, kurią atlieka UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ laboratorija, leidžia per akredituotus bandymus tiksliai įvertinti šaldymo rezervuaro matavimo paklaidas. Po bandymų užsakovui įteikiamas Bandymų liudijimas su visais bandymų rezultatais. Jeigu rezervuaro matavimo tikslumas atitinka jam keliamus reikalavimus, rezervuarui išduodamas Patikros sertifikatas, kuris galioja 5 metus. Jeigu rezervuaro matavimo tikslumas yra netinkamas, UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ laboratorijos specialistai atliks pirminę patikrą ir nustatys rezervuarą pagal reikalavimus. Pieno gamintojas, atlikęs pieno šaldymo rezervuaro patikrą, išvengs nepageidaujamų nuostolių, nes jie gali būti ženkliai didesni negu patikros išlaidos.

Pieno šaldymo rezervuarų patikra yra naudinga, nes:

1. atsiskaitydami pagal šaldytuvo rodmenis, nepatirsite nepageidaujamų nuostolių. Būsime tikras, kad šaldytuvas matuoja leistinosios paklaidos ribose;

2. tikėtina, kad atsiskaitant pagal šaldytuvo rodmenis, gausite daugiau pajamų už pridudamą pieną, nes pieno šaldymo rezervuaras matuos tiksliai, taip pat galėsite palyginti savo ir pieno supirkėjo matavimo priemonių tikslumą;

3. lyginant penkerių metų šaldymo rezervuaro patikros kainą su galimais nuostoliais, jos kaina yra nedidelė ir greitai atsiperka;

4. patikrą atliks metrologo – tikrintojo kvalifikaciją turintys darbuotojai, kurie jau 10 metų specializuojasi žemės ūkyje ir gerai išmano pienininkystės ūkio įrangos ypatumus.

Apibendrinant norėtume pasakyti, kad rezervuarų metrologinė patikra naudinga visiems pieno gamintojams, tiek pridudantiems pieną pagal pienovežio skaitliuką, tiek pagal šaldytuvo rodmenis.

Remiantis UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ laboratorijos specialistų darbo patirtimi galima teigti, kad atlikus rezervuaro patikrą, pieno gamintojai gali tikėtis gauti papildomų pajamų ir išvengti nepageidaujamų nuostolių.

Tai pat svarbu paminėti, kad šiuo metu UAB „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ šaldymo rezervuarų patikrai taiko nuolaidas:

Paslaugos pavadinimas	Nuolaida gyvulių laikytojams, vykdančioms gyvulių produktyvumo kontrolę %	Nuolaida gyvulių laikytojams, nevykdančioms gyvulių produktyvumo kontrolės %
Rezervuarų patikra	10	5
Rezervuarų patikra, atliekama antram rezervuarui gyvulių laikytojo ūkyje	30	30

Dėl rezervuarų metrologinės patikros prašome kreiptis į šiais telefonais:
8 614 16474, 8 614 67942
arba 8 615 28292